

בתוך האש

בן-ערובה

שרון ירם ארבל

ד"ר הכיחות של אלוד תעסוד: יחד רציני, יחד מבחיר מועצוני
המסודות של כה
האימו

זכיתות המיסטיות בישראל: דו"ח ראשון, פירסום ראשון

הסודות של כת האימון

ראשית דבר

א

גודת האימון בישראל היא סניף של אירגון האימון העולמי, שמרכזו באנגליה ונוסד שם בשנת 1971. המייסד הוא ריימונד שרטנליב, המוכר כריימונד ג'וזף ארמין, ומכונה כפי הסידור ליאו. שרטנליב, יליד 1924, לשעבר סוכן מכירות של אנציקלופדיה בריטניקה, הוכרז ב־1965 כפושט־רגל ועבר, לאחר־מכן, כנהג.

האימון הגיע ארצה ב־1977 על־ידי ישראלים ששהו באנגליה ונתפסו לתורתו של ליאו. רפי איל וארז גרינבוים הם מייסדי האגודה בארץ, ומשמשים כ'אשרים' (Ushers, מדריכים, מנהיגים) המרכזיים מבני המקום. דמויות־מפתח נוספות בנוף הישראלי הם אביעזר גזו - הדובר הנוכחי; אהוד בן דרור - הדובר לשעבר, ומשה בר - יו"ר האגודה.

אימון ישראל מכחיש כי הוא חלק בלתי נפרד מהאירגון הבינלאומי וכפוף בפועל להנהלה שבאנגליה. אין לאגודה בישראל, נאמר בפירסומים, "כל קשר אירגוני, רעיוני, פיננסי מכל סוג שהוא עם כיתות או אגודות אחרות. האגודה אינה נשלטת על־ידי אגודת האימון באנגליה ואין לקשור כל פעילות, שהיא הנעשית שם ובין הנמצאת בישראל". דעתו של דובר האימון באנגליה, נייג'ל ריי, שונה במקצת: "יש לנו כסים פעיל מאוד בישראל".

מרכז האגודה בישראל (ה'סנטר') נמצא ברמת־השרון, בבית קולנוע משופץ, בשכונת מורשה; ואולם, הפעילות השוטפת של האימון מתקיימת בכל רחבי הארץ. קבוצות של מתחילים ומתקדמים פועלות בתל־אביב, בירושלים, בחיפה, בצפת ובמקומות רבים נוספים. מאות מועמדים מצטרפים

ח הוועדה לחקר הכיתות יסמיות בישראל, שתקציר קנותיו פורסם השבוע, מקיף עלה מ־500 עמודים. מאז דו"ח ינט לא הוגש לממשלה דו"ח ירה מרתק מזה. הדו"ח עוד לא יץ ברבים. אבי כצמן נמנה עם נשים היחידים עד כה שקראו הדו"ח כולו. דו"ח הוועדה של מרים גלזר־תעסה רציני יותר: יחיד יותר ממה שניתן היה בוח. יש בו מידע נורא; חלק מידע שנחשף בין דפיו על כת ימן עוד לא פורסם מעולם ום מדינה. אנו מביאים קטעים

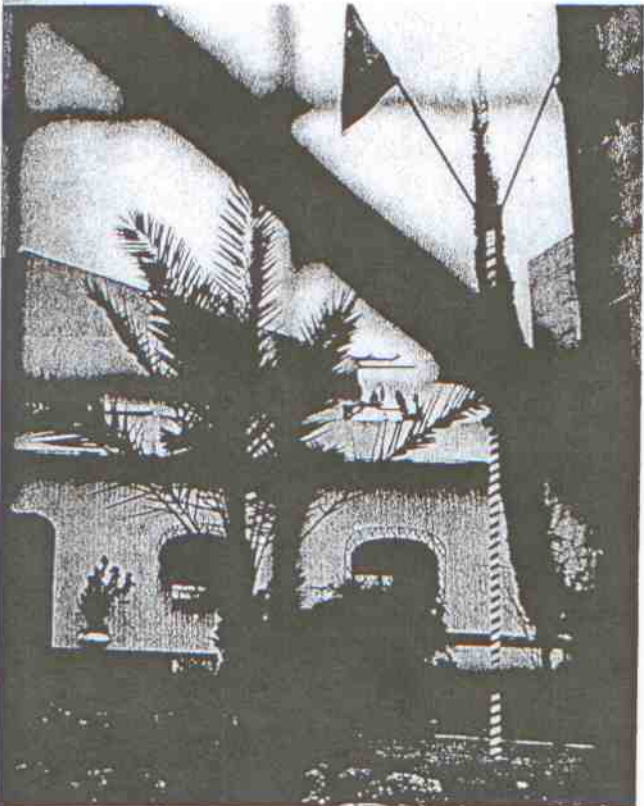
עדויות רבות ככל האפשר מחברי אימן, חברים לשעבר ומבני משפחה ומי
 בים. הרברים המובאים להלן הם נבחרים חשיפה ראשונית בלבד של תו
 מורכבת זו והם מסתמכים, בעיקר, על הנאמר בכתבים (שנלמדו בעיון),
 מיסמכים של האירגון ועל עדויות של ישראלים.

מדיברי ליאו

"א" לוחים הוא מכונה סוטאלית (...) אנו, בנידארם, דבר
 ורוצים להפוך למכונה מוצלחת.
 "עליך לזנוח את האמת שלך ולאמץ את דרכי ורעיונותי"
 "להיות קשור לאחרים שעושים אותו רבר, מקנה לך זהות."
 "עליך לוותר על רוצה ולא רוצה" שלך; להתמסר ללא תנאים."
 "לקבל עליך עבודות סוטאליות באופן זמני."
 "הספק הוא סכנה"; "להשתעשע עם התלטוליה והו לומסס"
 "הם אומרים: 'כל אחד יש זכות לחיות'; לא! לא לכל אחד."
 לפי הספר שלי: זהו רעל מרובק שעובר מאדם לאדם. זהו קסם
 (Conspiracy) שכולם משתמשים בו לנוחותם."
 "ל'מאורים' יהיה כוח של חיים ומוות על כל אינדיווידואל אחר."

סודיות ומיסוך

דברים אלה ורבים אחרים, מבית-מידרשו של שרטנליכ-ארמין,
 רק שאינם מוכרים לציבור הרחב, למצטרפים פוטנציאליים ול
 משפחותיהם של חברים באירגון - הם אינם ידועים גם לחברי אימן עז
 בשלבים ראשוניים של המעורבות. בשלבים מתקדמים יותר, לאחר
 נתונים להשפעת הפרקטיקות והטכניקות הנהוגות באגודה, א

לקבוצות החדשות, הנפתחות מדי שנה. מר גוז, הרובר, ציין בשיחה עם נציגי
 הוועדה, כי בנוסף לגרעין של 650 חברים קבועים מצויים עוד כ-1200 איש
 בקבוצות שונות בכל עת. לא ידוע כמה מאלה הופכים לחברים קבועים וכמה
 נושרים. בהתחשב באופי המעורבות, כפי שיתואר להלן, סביר להניח כי
 קיימת התרחבות מתמדת של האגודה בארץ.

כמושא בדיקה היה האימן חריג בין הקבוצות והאירגונים החדשים הפועי
 לים בישראל; חרף בולטות פעילותה של האגודה בארץ ולמרות היותה סניף
 חשוב של האירגון העולמי - לא היה בנמצא מידע מספיק שהיה עשוי לשפוך
 אור על מטרותיו, מהותו ודרכי פעולתו של האימן. התברר כי לא רק בארץ
 אלא גם בחו"ל הצליח האירגון לשמור על רמה גבוהה של סודיות, תוך שהוא
 מנהל מערכת יחסי-ציבור רבת-תנופה ויעילה.

הן בעדותם בפני מליאת הוועדה, והן ביום עיון מיוחד שבו אירחה האגודה
 חברי ועדה, חזרו אנשי האימן על הדברים שהופיעו בפירסומיהם, נמנעו
 ממתן תשובות ברורות וישירות לשאלות שהוצגו בפניהם, והכחישו מכל וכל
 את האפשרות שיש אמת בתלונות ובטענות של בני משפחה, מטפלים ו / או
 עיתונאים. הם טענו שוב ושוב כי האינפורמציה שפורסמה בעיתונות ושהי
 גיעה לוועדה מסתמכת על שמועות בלבד ועל התרשמות חלקית של אנשים
 שנשרו מהאימן.

"באגודות הסודיות של פיתגורס"

עברו תגליות מתמטיות בסוד,

מפה לאוזן, בשבועת ואמונת

לאגודה. הם הטביעו באמבט

אחד מחבריהם משום שגילה,

חיים אין כסף, כמה מסודותיהם"

מעבר לכל זה ביקשו להדגיש, כי למעשה אין גורם חיצוני כלשהו
 המסוגל וראוי לשפוט את האימן, שכנ: א. בידי האגודה כמות עצומה של
 מאמרים, ספרים ומחקרים, שכתב מייסד האימן, והיכרות מעמיקה ועצמאית
 איתם היא מטלה קשה מדי, בלתי אפשרית למעשה: ב. רק מי שהתנסה
 באימן, ולאורך זמן, יכול לדעת מה זה וזכותו להביע דעה. לאור כל אלה
 דרשו נציגי האימן מהוועדה להכריז, כי אין הם "כת" וכי פעולתם "אינה
 נוגדת או פוגעת באינטרס החברתי, אלא תורמת לו".

אל מול טיעונים אלה עלו הנתונים הבאים:

- שום גורם חיצוני לא יכול היה להתמודד עם תורתו של ליאו, משום
 שכתביו לא פורסמו ברבים וחברי האירגון מקפידים מאוד שהללו לא
 יגיעו לידיים זרות. נציגי האימן מסרו לוועדה ספר אחד בלבד, והתחמקו
 כשנשאלו על היתר.
 - ממאמרים וכתבים, מועטים אמנם, שיצאו החוצה וכן מערויות אחרות של
 בני משפחה וחברים לשעבר, הצטיירה תמונה מעוררת ספקות ושאלות.
 - אנשי-מיקצוע בארץ, שנתקלו בתופעה תוך כדי עבודתם (כגון אנשי
 התחנה לטיפול בילד ובמשפחה שליך סמינר הקיבוצים) הביעו דאגה
 וסברו כי יש לבדוק את הנושא.
 - שתי עתירות לבג"ץ של האירגון באנגליה כנגד עיתון (The Private
 Eye) שפירסם סדרת כתבות על האימן - נכשלו.
- נוכח מצב דברים זה נעשה מאמץ להשיג את כתביו של מר ארמין ולאסוף

להיכנס – אבל לא נתנו לה, כי לא היתה לה הזמנה, מספרת בת'משפחה. הכניסה לעיתונאים, חוקרים וגורמים זרים אחרים – מנועה גם באירועים מסוג זה. סודיות רבה אופפת גם את הנעשה במשרדי ה'סנטר' שב'רמת-השרון'.

למצטרפים ואפילו לחברים מן השורה, לא ניתן לעיין בכל כתביו של ליאו. "עושים מזה עניין", מספרת חברה לשעבר. "אתה צריך לעבור שלבים. יש ספרים שדורשים פז"מ – שנתיים, שלוש, או איוזה רמת התפתחות". דברי עדות אלה עולים בקנה אחד עם הצהרותיו המפורשות של ליאו: "אל תראה את הכתוב למישהו באימון שמתחת לרמתך"; "יותר מדי אור, יותר מדי מהר – רק יגרום לעיוורון".

להסתרת מידע או מתן מידע בשלבים חוברת אספקה שיטתית של דיסאינפורמציה, מידע מטעה, לגבי עיקרים אידיאולוגיים, שיטות עבודה, משך המעורבות, דמות המנהיג ואופי סמכותו, ועוד כהנה וכהנה. העדר הבסיס הלוגי, חוסר העיקביות, ריבוי הסתירות והפרדוקסים, השימוש המופרז בטרמינולוגיה חרשה ומעורפלת, והכבדת האינפורמציה בכללותה – עלולים ליצור מצב של איבוד האות והולכת וגוברת, חוסר ביטחון ותורה. כשאל גורמי לחץ אלה מצטרפים איומים ופיתויים מסוגים שונים – הופך האדם לפגיע ופתוח לשיכנוע בכיוון הרצוי; הוא נאלץ

ההבדל העיקרי בין הנעשה בתחום זה באימון לבין שימוש בהיפנוזה כמקובל הוא שכאן הצד המתקשר אינו מיוזע... לעצם העובדה שהוא נמצא תחת השפעה היפנוטית"

להשתמש בעוגנים שמסליכים אליו ולקבל את הפיתרונות המוצעים. כפי שיובהר בהמשך, אין ההצפה באינפורמציה תחומה רק לזמן הפגישות הפורמליות והפעילויות המשותפות הנוספות: האימון מוליך את חבריו לשימוש בטכניקות של הצפה עצמית וליצירה כפייתית כמעט של עומסי יתר בלתי פוסק. היכולת להיות עירני, ביקורתי ובשליטה קוגניטיבית – מותנה באפשרות למיקוד הקשר. מיסגרות ה'לימוד' של האימון גורמות למצב של הרפיה וחוסר שליטה ועלולות להוביל לדיסאינפורמציה של המבנה הקוגניטיבי והריגשי.

עיון ב'דיר'דרגון' מגלה כי הספר מכיל את עיקרי תורתו של ליאו כשהם רצופים באמירות פניויות שאינן שונות במהותן מהנחיות הנהוגות בתהליך של סוגסטיה היפנוטית. ההבדל העיקרי בין הנעשה, בתחום זה, באימון לבין שימוש בהיפנוזה כמקובל הוא שכאן הצד המתקשר אינו מיוזע לתחילת התהליך, לסימו ולעצם העובדה שהוא נמצא תחת השפעה היפנוטית:

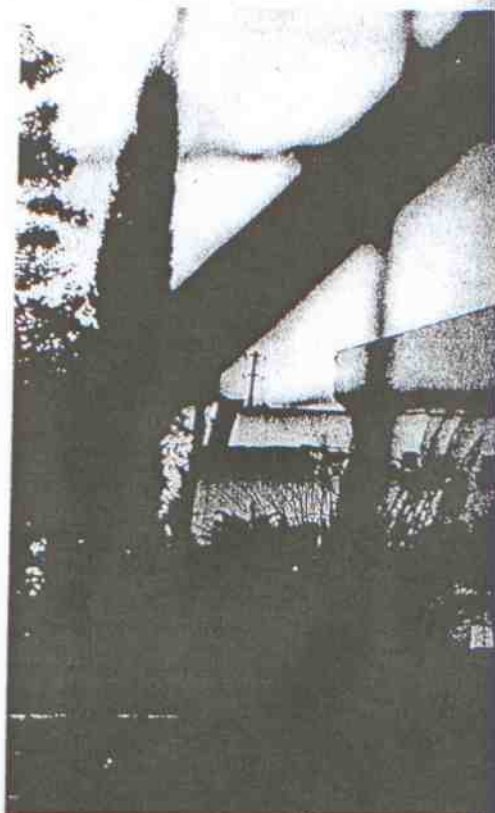
'ג'ע בעצמך; אתה המום, רוטט (...). כוון את אצבעך ואת עיניך (...). התקדמותך מתחילה, כוחך גדל (...). תרגיש שלוה גדולה, מרפא ומרגוע ותהיה כך תחושה שאינך יכול לחשוב (...). עליך להיות שקט ופתוח (...). הנה לפניך משהו שתאמר בקול רם, ואח"כ, אם תישאר שליו מאוד – השער ייפתח וזכור – ללא שפיטה (...). הכל בטוח (...). עכשיו האפשרות שלך להתקשר עם החיים האחרים מתעוררת (...). עכשיו אולי אתה כבר מרגיש סיכות ומחטים עדינות עוקצות את ידיך ואת רגליך; עצור רגע, חוש את

אמצו לעצמם כל דבר היוצא מפיו של ליאו – על כרעיו וקרבינו. "הדבר ורא ביותר באימון, שהם מוציאים לאנשים את הספק", אמר אביו של אחד וברים. "בדרכים מאוד מתוחכמות הם מצליחים להסיר את הספק לגבי זה שלמה של דברים. החינוך שהבן שלי קיבל זה – בכל דבר תטיל ספק, בודק, ועכשיו הוא לא מטיל ספק בדברים החשובים ביותר בחיים, ואז זש'ר לגרור אותו – אני אפילו לא מעלה על דעתי למה. גם אם הוא היה זר בתשובה זה היה מטריד אותי, אבל זה הרבה יותר מטריד אותי, מפני זה נעלם. חסרים לי הכלים, אין לי שום אינפורמציה, וכשאני רוצה ללכת שאל – או לא מקבלים אותי מפני שאני שואל שאלות..."

עיון בכתבים ובערויות מגלה אינדוקציה כבדה לשמירת סודיות ולמי יך אינפורמציה כלפי חוץ וכלפי פנים: "בשום פנים ואופן אל תזכיר את כתוב כאן לאדם כלשהו מחוץ לאימון" – מצווה ליאו. "אנשים לא יבינו ותרך, הם אינם מסוגלים. יש פער עצום בין הרמה שלך לרמה שלהם", אל שליך פניניך בפני חזירים – שמה יפנו נגדך וישטעור"; "אם תשליך פניי יך בפני חזירים – תיהפך לאונגליסט השוקד על חורבנו..."

כמיסגרת האינפורמציה שלו למזלות אסטרוולוגיים, משרטט ליאו וויים לדמות הרצויה של חברי אימון. מחומר זה ניתן ללמוד, בין היתר, כי: הם יוצרים סביבה אווירת מיסתורין בלתי חדירה; אינם אוהבים להיחשף; הם זהירים ועירניים לסימן הקל ביותר של פלישה מבחוץ; נוטים להתביא זת מה שהם נוצרים כאוצר וככך מונעים את הפחתת ערכו; הם בעלי דרגה בווה של נאמנות – אבל אם בוגדים בהם הם מסוגלים להפוך ליריבים שצריך לפחד מהם; הם יכולים לגלות נטיה לאיומים ויעדיפו לנקוט פעולה אאשר להישאר פסיוויים. בכתבי'עת של האגודה, המכיל 'מחקרים' ויצירות של החברים, בקטע העוסק ב'מיספרים בתרבויות עתיקות', מצאנו כתוב: באגודות הסודיות של פיתגורס עברו תגליות מתמטיות בסוד, מפה לאוזן, בשבועת נאמנות לאגודה. הם הטביעו כאמכט אחד מחבריהם משום שגילה, חינם אין כסף, כמה מסודותיהם. "זה לא כלי'ך ראציונלי, אבל אני ארגיש חרא אם אני ארבר", אמרו עוזבי אימון שהתבקשו למסור עדות לזועדה. "באימון לא אוהבים שמרברים עליהם."

לפגישות ולפעילויות השוטפות של האימון אין כניסה לזרים, וכדי להיכנס לפגישות המזומנים דרוש אישור מיוחד. "כבוקר יום הפגישה הגיע אדם מהאימון אל כל אחד מהמוזמנים, ונתן להם פתק מזהה. אימי ניסתה

ה'סנטר': מרכז האימון ברמת-השרון

עצמך. אני אומר ומביא ליריעתך שאתה נמצא בתחומי הגבוה ביותר (...)
אתה נמצא בחדר של 'כל הרברים הופכים לאפשריים' (... המלאכים
נמצאים כאן, אתם רגשות נעלים (... אתה מופיע בנקודת המוצא של
הלידה, המוות, האהבה, ההרמוניה, התגשמה של כל הרברים (... אתה נמצא
באיחוד הקרוש של האנשים שהובאו בסוד'...
ההיענות הפוסט-היפנוטית נתמכת / מחוזקת במילים ותנועות מסויי-
מות הנמסרות ל'מוכאים בסוד' בזמן התהליך. "אני נותן לך את המילים
המיוחדות האלה, שבעזרתן תוכל להתקשר להתנסות הזאת"; "הנה לפניך
אוסף של מילים שבווכרך אותן תוכל תמיד להתקשר אל המתנות שניתנו
לך זה עתה."

פגישות אימי

פעולות הרשמיות של האימן, המיועדות למתחילים / מועמדים,
נערכות במקומות שונים הנשכרים לצורך זה: באולמות ציבוריים
(כגון בית הסופר בתל-אביב, אולם בני-ברית כהורדיה-השרון), אכסניות נוער
(בית וגן בירושלים), בתי מלון (אמריקן קולוני) ואחרים. לאחרונה פועלות
קבוצות גם במישכן קבע חדש של האימן, בניין שנשכר ושופץ ברחוב
של.ג. מס' 3 בתל-אביב. הפגישות מתקיימות פעמיים בשבוע בשעות
הערב; הן נמשכות בין ארבע לחמש שעות עם הפסקה של כ-20 דקות;
בפתח האולם, ליד שולחן, יושבים הארמיניסטרטור ועוזריו, משיחים על
התנועה, מקבלים פניהם של 'הרשים' שמכתיבי הפניה בידם, וגובים כספים
הנמסרים להם בתוך מעטפות לכנות (גם מי שבא לראשונה מוזהר על-ידי
שולחו שכסף 'עירום' אינו במקום). הנאספים ממתינים מחוץ לאולם, בחדר
הכניסה, עד שתיגמרנה ההכנות הדרושות: ניקוי פסי ואלקטרי של
האולם, סידור 'נכון' של הכיסאות, קישוט ודאגה לתאורה ולמוסיקה.
- "הכל מסודר נורא יפה, מצוחצח ומבריק".

כשנשלמות ההכנות נכנסים המשתתפים, כשלושים במספר למעט
ה'הלפרים', ומתיישבים בכיסאות המסודרים בחצי-גורן או במעין פרסה.
החניכים מתבקשים שלא לשלב ידיים ולא להצליב רגליים בזמן הפגישה;
"רגל על רגל יודיים שלובות - את סגורה לגמרי ולא יכולה לקלוט שום
דבר. בהתחלה ביקשו שלא נשב כך ולא הסבירו: 'אתה עוד תבין', אתה עוד
תראה. רק מאוחר יותר דיברו על פתיחה וסגירה אלקטריית." הישיבה
צריכה להיות "קופה וישרה" עדיף, כשכפות הידיים מופנות כלפי מעלה
"כדי שיהיה אפשר לקלוט אנרגיה". את השעונים יש להוריד כי "התנועה
הסינכרית של השעון מפריעה, מזמינה רברים שלא בשליטתך" ("אף פעם
לא הבנתי מדוע ררשו שנוריד גם שעונים דיגיטליים"). הפעילות והשיח,
הן בזמן הפגישה והן בהפסקה, מתנהלים בשפה האנגלית, שפתו של ליאו;
"הבנתי שהשפה האנגלית מאד מיוחדת וכאילו שלא נוצרה בידי אדם אלא
יורדה משמיים"; "קיימת באימן תפיסה שההתגלות המחורשת של האמת
תבוא לעולם בשפה האנגלית".

הפגישות השוטפות אינן מוקדשות לנושא מסויים: בכל פגישה ופגישה
נוגעים האשרים במיכלול רחב של שאלות ונקודות המותאם, כפי הנראה,
ל'התפתחות' הספציפית של הקבוצה ולצרכיה. החניכים מוצפים באי-
פורמציה המוצגת בצורה "מאוד מסקרנת ומעניינת; הם צוברים ידע על
המשמעות האמיתית של צבעים, מיספרים, צורות ואותיות; לומדים את
הפירוש ה'נכון' למזלות אסטרונוגיים ולקלפי הטארו; מתוודעים לחוכמת
האדם (דיטקשן) באימן; אנשים בעלי שיער מתולתל הם אמוציונליים;
בעלי נהיריים גדולים הם חמי מוג - תקחו לדוגמה את כל הכושים" - ערו'
יות; הם עוסקים ב'מצרים העתיקה' ומקבלים רמזים על הכישורים המיוחד'
דים שההתקרבות אליה עשויה להקנות - טלפתיה, קלירויאנס וטילולים
אסטרוליים, 'התפתחות הראש' ובלוטת האיצטרובל, יכולת הילינג ועוד;
כל זה, כמובן, עמוס 'אלקטריקס ומגנטיקס' ו'איכות נדירה' ו'דיני'
מיקות' ו'כוחות ומהויות' כשברקע דמותו החד-פעמית, הפילאית, של
ליאו; העבודה הקשה של 40 שנה, שהשקיע במחקרים כדי לאפשר 'לכם'
את קפיצת הדרך; או, לחלופין, כיצד ישב "הרבה מאוד שנים מתחת לעץ
והטבע גילה לו את כל הסודות". הרברים הנאמרים מתובלים באימרותיו
והגיגיו של ליאו ובקטעי קריאה מספריו; בעיקר מתוך השלישייה עתירת
הסוגסטיה 'דיר-דרגון', 'פראונסטרונג' ו'ג'מרוד'.

המבקש לשאול שאלה צריך להצביע, לקבל רשות, לקום ולומר באנג-
לית: 'ערב טוב, שמי כך וכך (כינויו באימן) ורציתי לשאול...'. נוסח זה חוזר
לפני כל שאלה ולאורך הפגישה כולה; גם אם המבקש לשאול כבר הציג
את עצמו בשאלות קודמות; גם אם השעה שתיים בלילה. החניך צריך
להישאר על עומדו עד תום תשובתו של האשר או כל עוד מתנהל ביניהם
דו-שיח. "הרבה פעמים התשובות היו בנוסח - השאלה שלך לא אינטליגנ-
טית, השאלה לא מתאימה לאטמוספירה, השאלה לא במקום. לפעמים הם
היו מסיחים את הדעת באיזה נושא מעניין אחר; סובכו אותך סחור-סחור,
עד שהיית מוותר או שוכח בכלל ששאלת."

פעולות האימן לא מתרחשות תמיד בימים ובשעות קבועים מראש. כבר
מראשית הדרך ננקטת מדיניות של 'מהיום למחר', המלמדת את המצטרף
להיות 'נכון תמיד' ומאלפת אותו למעורבות הנדרשת מחבר מן השורה.
אחר הנושאים הרווחים ביותר באימן בתחום העל-חוש הוא מה שמכונה
שם 'ראיה אלקטריית'. (על-פי העדויות, אנשים רואים כל מיני צורות בצבעים
שונים - כדורים סגולים, משולשים צהובים, פסים כחולים; הם רואים גשם
של כסף ושל זהב; הם רואים חשמל בצבעים שונים היוצא מקצות האצבעות;
הם רואים 'כאלה וכאלה וכאלה' - חשמלים וברקים שיוצאים מאשרים או
אנשים מקודמים; הם רואים את מלאו זוהרה וצבעיה של אורה (Aura)
מפותחת וענן קורר העולה מאדם שכועס; הם רואים כובעים בצורות שונות
על ראשי אנשים; הם רואים דמויות מתקופות ומקומות אחרים, 'ופעם כשהם
היו בירושלים הם רדפו אחרי גריפון או משהו כזה".

הם רואים גשם של כסף ושל זהב; הם רואים חשמל בצורות שונות היוצא מקצות האצבעות... הם רואים דמויות מתקופות ומקומות אחרים, 'ופעם כשהם היו בירושלים הם רדפו אחרי גריפון'

הסבר לכישורים המיוחדים בהם מתברכים חברי אימן ולתופעות שהם עדים להן ניתן למצוא בעדויות. לחץ של האשרים, לחץ קבוצתי, תרגיל לים שונים, ניצול העייפות ומצב הרחק הכללי, וכן סוגסטיה מסוגים שונים כולל היפנוזה, מהווים ערובה בטוחה כמעט להצלחתה של הפנטסיה המודרכת. "הפעמים שאני ממש ראיתי היו כשאני כמעט נרדמתי בפגישות. ממש כמה דקות לפני שעצמתי את העיניים (... האשר היה אומר: נכון שראיתם כאן עיגול צהוב או דבר כזה או דבר כזה? ואנשים שם ראו בסופו של עניין כל דבר שהאשר אמר להם שאפשר לראות. היו שראו מייד והיו שזה לקח להם יומיים או מקסימום שבוע (... צריך ריכוז מסויים בשביל לראות את זה).

אימו של ארכיטקט אנגלי, חבר אימן שהתאבד תוך כדי ניסיונותיו להינתק מהאירגון ולהשתחרר מהשפעותיו, טענה ב'Private-Eye' הלונדוני כי באימן עוסקים, ביניהם שאר, במאגיה-שחורה. כתב העיתון הוסיף כי מצא לטענה זו תימוכין בעדויות של חברי אימן שסיפרו כי 'מלמדים אותם להרוג את אויביהם בעזרת כוח המחשבה'. בראיון לעיתון אנגלי אחר הכחיש ליאו האשמות אלה מכל וכל. עיון בכתביו נותן יסוד סביר להניח כי הוא, אכן, מייחס יכולת זו לעצמו (ולאשרים) ומבטיח אותה למאמיניו כחלק מ'פיתוח הפוטנציאל'.

באמת התרגוטי ואו הם הסבירו לי שעושים לי את זה מתוך care, שדואגים לי, כי אני לא מסוגלת לראות. אז אמרתי – רגע – אני גם באימן, נכון? המהות האמיתית של ההגשמה ושל חוזה העתיד של האימן מתגלה בדבריו של ליאו על ה-EVENT (האירוע) – יום הדין של האנושות וזמן הגאולה השלמה של חברי האימן.

את חסידיו מזהיר ליאו כי לעתים קרובות הם יהיו נתונים "לביקורת ולצנזורה של אלה השקועים בכורות של החיים הרגילים"; "הם יצנזרו אותך, יקראו לך משוגע, יבקר אותך, ישפיעו לרעה ועוד מאות דברים אחרים";

פיתאום נכנסים לך לראש

דברים שקודם לא היו נכנסים;

ואת נורא מבסוטה מזה. דברים

שקשורים לטבע – למה הם

כחול ולמה הגלים זורמים ככה;

או למה הציפורים מחרבנות

ברחוב שטראוס דווקא"

"אין ספק, הוא צופה, שיהיו כאלה שירצו לעורר איבה פוליטית או מדעית שלא לדבר על ויכוחים רוחניים או אינטלקטואליים בגלל כל זה"; "אבל, הוא מרגיע, דע לך שאלה העורכים ציד מכשפות – יתגלו בסופו של דבר מכשפות בעצמם ויסבלו מהגורל שהם מועידים בשקיקה כה רבה לאחרים." קל להתקף את האימן, הוא טוען, מפני שהשיטה עדיין לא מושלמת – זה לא מוצע כהשקפה שלמה אלא רק כהצצה קטנה מאחורי הקלעים. הצצה קטנה זו משתרעת על 12 מיליון מילים, מודפסות ומוקלטות, כפי שמעידים דוברי האימן באנגליה. אין פלא אפוא שכטיעון חילופי לרחיית כל ביקורת הוא מכריז בפני המאמינים: "אתנגד מאוד היום לכל אדם שיסכם את מה שאנחנו בשלושה משפטים. אני מתנגד לך לחלוטין." ■

הכיתות

עשר קבוצות נכללות ברו"ח, הנקרא בנשמה עצורה: סיינולוגיה, אימן-EMIN, אסט, מדיטציה טרנסצנדנטלית (TM), בהגואן שדו ראג'ניש, בנסיות האיחוד (מונים), החברה הבינלאומית למען תודעת קרושנה (הרו קרושנה), שליחות האור האלוהי (גורו מהרג'י ג'י), אצבע אלוהים (רינה שני) אננדה מרגה. ככל שאתה קורא יותר בכתבים שלהם, אומרת מתאמת המידע המחקרי של הוועדה, נורית רמון, אנתרופולוגית במיקצועה, שחיברה חלקים נרחבים של הרו"ח, מסתבר לך שמה שמוצג כיצירתיות ופתיחות הוא היפוכו של דבר – סגירות, רובוטיות, חיקוי. הכיתות מבררות בשפה כפולה: הן מביאות אנשים להאמין שמה שהם עושים הם עושים בשם התרבות שלנו, אבל גורמות להם באופן לא מודע להינתק ממנה.

לכניקה מרכזית לתהליך ההמרה ולשימור ההישגים היא מה שניתן לכנות מדיטציה קומית; ליאו מכנה זאת "החיים המלאים" "החיים טנים" או "המלאות הגדולה-הקטנה" (The Great Small-Fullness). ריו בנושא זה וההנחיות לפעילות מלמדים כי מדובר למעשה בשיטה של זרוקנות עצמית על-ידי מלאות פרטנית; "החיים המלאים" פירושה קיטוע עלויות החיים לחלקים קטנים והתמקרות בלתי פוסקת בפירטי פרטים של נציאות: המתאמן עוסק בהצפה עצמית באינפורמציה, ביצירת עומסיות (over load) בשיטת 'עשה זאת בעצמך'.

ליאו קורא למי שמעוניין בהתפתחות' לשקע עצמו בכל דבר ודבר שהוא ושה; 'להיות בתוך' כל הזמן, לשוב אל האינטנסיביות והטוטאליות של ילדות. כל גריו קורא לתשובה, להיענות; אבל בני-אדם לא עושים אפילו ת המינימום בקשר לזה, הוא אומר; הכל סביבנו זועק וצועק לתוך הכרתנו כל רגע שאנו ערים – בכל זאת אנו לא שמים לב; עליך לפתח את ההרגשה ואינך יכול לראות רי הצורך, שעיניך אינן גדולות דיו; עליך להשליך צמך על תוך השפע העצום של הדברים; נסה להגיד בקול רם כל מה שאתה ושב בתוכך, מראות, אנשים, צבעים, רשמים; כשאתה עורך קניות – היה תוך קניות', אם ברגע כלשהו תפסיק – אתה עלול להתחיל לדאוג, לפחד להיכנס למלכודת; כשאתה קורא ספר – הבא את המוח למודעות – חפש התרכז באותיות N, S, E, W. "כל פיסת מידע היא תוספת של נתונים למוח וזו זקוק לזה באופן נואש", קובע ליאו.

הדים לשימוש בטכניקות כאלה ניתן למצוא בעדויות. כחורה שאושפזה עקבות מעורבותה באימן מספרת: "עברתי את כל העיר לראות מיספרים לחבר את כל הדברים; הייתי הולכת ברחובות ומסתכלת על מיספרי הרחוב... לא יודעת, דיברנו אז על מיספרים ושיש משמעות לכל מיספר, ציתי להבין משהו, אני לא זוכרת בדיוק. הייתי סופרת; הייתי סופרת עצים, ייתי סופרת חנויות, הייתי סופרת... לא יודעת; למצוא איזו שהיא חוקיות ו' אין שום דבר מקרי, באותה תקופה ייחסתי משמעות לכל דבר שקורה וביבוי וניסיתי לקשר בין הדברים כי יש סיבה לכל דבר שקורה ואין שום דבר שהוא עצמאי, אחר קשור בשני"...

כחורה ששהתה באימן מיספר חודשים אומרת: "פיתאום נכנסים לך לראש ברים שקודם לא היו נכנסים; ואת נורא מבסוטה מזה. דברים שקשורים לטבע – למה הם כחול ולמה הגלים זורמים ככה; או למה הציפורים מחרבנות ברחוב שטראוס דווקא, או על גוף האדם ומחזור-הדם; פיתאום יש לך זמן להתעניין ולחשוב על דברים, פיתאום את אוהבת את עצמך בגלל זה, את זאה שאת יותר פתוחה לכלימיני דברים."

ה"Private Eye" הלונדוני מדווח על חבר אימן שנפטר לאחר שנמצא פארק ויקטוריה (עליידי אחד העובדים במקום) כשהוא עירום ותשוש נחשיפה לחום ומריבור ממושך אל עצים (ליאו והאימן, טוען העיתון, אימצו לעצמם את הנוהג העתיק של ריבור אל עצים. באחד מעיתוני האימן שיצא בארץ מופיעה היצירה 'שיחה עם עץ' בחתימתו של ליאו).

בדו פרישת התוצאות המופלגות שניתן להשיג באמצעות המדיטציה של האימן מציב ליאו גם אזהרה; האזהרה מופיעה בסוף החוברת תחת הכותרת 'מסווג'. נאמר בה כי לשיטות המוצעות עלולות להיות גם תוצאות אחרות: תיפקוד פגום, היסטריה, אובססיה, הפרעות מנטליות, סרטן מכל הסוגים, מוות על-ידי התאבדות ומוות על-ידי מהירות. לא נאמר לקורא אילו תנאים מובילים לאילו תוצאות; ואולם חבר האימן יודע, כי הצלחת התפתחותו ומניעת הסכנות הכרוכות בה תלויות בהיענות מוחלטת להוראותיו של ליאו ושל האשרים...

ליאו רוחק בחסידיו להיענות לסדר חדש, לקבל עליהם עקרונות וסטנדרים טים חדשים, לשנות את צורת החשיבה, התפיסה וההתייחסות הרגשית. כדי לקלוט את הסדר החדש על כליו ותכניו אין צורך ב"מבנה מנטלי מושלם"; זה – לא רק שלא עוזר, אלא, כמדומה, אף מפריע: "המוח הוא מפלצת פולי-טית מסובכת שאין לתת בה אמון."

"בדיקטטורה של האימן אין דמוקרטיה", מתריסה חברה ותיקה שפרשה. "יום אחד", היא מספרת, "באו אלי לארוחת ערב אנשי אימן וחברים שלא מהאימן. אחרי זה נקראתי לשיחה עם מתיו; הוא הסביר שהוא קיבל ריווח שאנשים שאני נפגשת איתם מקרינים radiation לא טוב ושלטובתי כדאי לי להפסיק את הקשרים שלי איתם; פה בנקודה הזאת כבר לא יכולתי לשתוק. הם חברים ותיקים, יש להם זכות אצלי לפני החברה האלה; אז אני

שיר לכיתה לא-אלמונית

מהן הסכנות האיומות והנוראות של המדיטציה והאימון והקרישנה וכו' לעומת אלף גילויי הכיתתיות הגלויים לכל של המציאות הישראלית היומיומית, וגם הרשמית

ה"סיינטולוגיה, האימן, אסט, מדיטציה, בגואנ' ראג'ניש, אננדה-מרגה, מוניס, קרישנה, גורו ואצבע-אלוהים" (אם לצטט את עשר המכות, הכתובות בדו"ח כאילו היו דצ"ך, עד"ש באח"ב), לעומת אלף גילויי הכיתתיות הגלויים לכל של המציאות הישראלית היומיומית, אפילו הרשמית – זו, שכמעט כל הגררה ארמית-למשנית בדו"ח יכולה למצות גם אותה, ובדיוק באותן מילים:

"רבים מהעוזבים מתקשים לשוב לחיים נורמליים ומתארים את מצבם כריחוף בין שני עולמות; אחרים לוקים בדרכאון מתמשך, בריגשי-אשם, בחוסר-אמון קיצוני בסובב אותם, באיבוד כושר ההבחנה בין טוב ורע ובהתפרצויות-כעס תכופות" – כמילים אלה ממש אפשר לתאר חברי שתי כיתות נוספות – סגורות ומסוגרות, סודיות ואקסקלוסיביות לא פחות מאשר המרגה או האנדה: הלא-הן בת העסקנים והשרים, וכת הדירקטורים והשועים. באותן כתבות עיתונאיות, המתארות את חייהם המסוגנים והאומללים של הכורגים למיניהם כחודש-חודשיים לאחר הפרישה מאונס משולחן הממשלה / הכנסת / הוועדה-פועל וכו' – נפרשים תיאורים קורע-עלב על אודות אנשים שנאלצו ללמוד מחדש לחייג בטלפון, להוציא כסף מהכיס ולשלם בעד משהו, לעלות ברגל רועדת – רחמנא ליצלן – לאוטובוס (!) כאחד האדם (!), כאותם נגמלי-סמים בשלב השיקום. ירוע על עסקנים-לשעבר שפרשו לפני כעשור או שניים, ועד היום הזה עודם מ'רחפים בין העולמות' ב'דיכאון מתמשך', ב'ריגשי-אשם', אפ'על-פי שהם הבטיחו בשעתם, בחיוף אוטופימי, שהנה עתה 'תפנו לכתיבה', או 'יקדישו סוף-סוף זמן למשפחה', או 'פצו את האשה' בסירחתם (אותה טירחה שהם פיצו בה אותה בכל השנים הארוכות האלה). ואשר לתסמיני 'איבוד כושר ההבחנה בין טוב ורע, התפרצויות-כעס תכופות' – אלה מאפיינים כנראה בעיקר את עוזבי כת השועים והדירקטורים, כפי שתיעד התנהגותם של ה"ה דולציו, ארנסט יפת, ומנהלי הבנקים האחרים. יש הטוענים, שחלק מתסמיני-גמילה מסוכנים אלה מאפיינים גם את פורשי כת הקצינים הבכירים, שנשאו בתרמילים את שרכיט הרמטכ"ל.

"בולט נזהג של כמה מהקבוצות, להוציא כספים מהציבור בטענות-שווא" – המריבות האחרונות בממשלה סביב אישור תקציב המדינה מוכיחות כאלף עדים, שהכיתות המסוכנות ביותר לציבור, לעיתים בעלות האינטרס הכלכלי הצר ביותר, מצויות ממש מתחת לחוטמינו, ולאור הורקורים, ולמעשה בלבי-העניינים של חרריה-הממשלה עצמם. בעיקר מסוכנות לציבור ולבני-הנוער שתי הכיתות הקרויות המפלגות הגדולות, הפורשות חסותן – כל אחת לחוד – על מיקבץ של

חובשים כיפה וממלמלים איוו תפילה עברית, הם אינם בגדר 'כיתה' מסוכנת, הראויה לברק-משקפיה של התעסה (ואם שמטה הוועדה מתחת ידיה גם את הטיפול בכיתות הנוצריות-מיסיונריות המובהקות, ייתכן שהדבר נעשה אולי לשם ה'איוון' הסימטרי, כלומר לשם חיזוק הפטור על הכיתות היהודיות). אך גם מעבר לכך, ייתכן שאותה נימה קומית דקה, שהתלוותה לפירסום דו"ח הוועדה, קשורה לאירוויקא למימצאיו, אלא גם לעצם צורת השימוש שלו בלשון, לפחות כפי שהרברים פורסמו: אולי עושים זאת אותם משפטים מתוכו, שהם יותר בגדר ליחשוס שורקני, מאשר מימצא אמפירי ('חלק מחברי הכיתות נזקקים בשלב זה או אחר לאישפוז', 'אפ'על-פי-שבידי הוועדה אין עדויות חד'משמעיות על שימוש כאלומות, ירוע לה שבסניפים בחו"ל של כיתות מסוימות, הפועלות בארץ, הגיעו לכלל גילויי אלימות'). ואולי קשור הרבר כתחושה, שאותם ליחשוסים קורצניים יכלו להיכתב גם לפני תוכנית-חומש נועות זאת, ואולי בכלל בלי שום ועדה בינמשרדית, שהרי כמעט בדיוק בלשון זו התבטאו התעסות הללו – כשלעצמם בני כת של טהרנים – עוד בטרם התחילו בכלל בחקירה.

נכון הדבר, כפי שידוע כל ילד (בינמשרדי או אחר), שרובן המכריע של אותן כיתות אינן אלא מלאכת שלטנות מסועפת או סתם נוכלות מאורגנת (איזו רכותא יש בכלל בגילוי הזה): אלא שבכל ארץ ועיר גדולה בעולם החופשי רגילות הבריות להיתקל בכל אותם קשקשי קרישנות ורוכלי אוואנגליוס ופרכזני תחיה-מחדש, למשור ככתף ולהמשיך ללכת; ורק בארץ שלנו, הכיתתיות-הדתית-האתנית כל-כך, נדרכים למסע-לב-נגדי פוריסטי שכזה.

נכון גם בארצות-הברית נחשפו רשתות מסועפות של כיתות, שהן למעשה סוג של עולם תחתון מסוכן וזדוני, נכון שיש סכנות כאלה גם כאן (אם כי אולי יש גוזמה כלשהי בהערכת הסכנה שבאותם חיפוש-יידר פאתטיים של ישראלים אכזרי-זהות, העוברים מכת לכת עד ה'חזרה-בתשובה', אולי בחיפוש אחר איוו הודות קבוצתית שאבדה אישם כקיבוץ, בצבא או בגרעין). אך יותר מכל – מהן הסכנות האיומות והנוראות של

פירסום מימצאי אותה 'ועדה בינמשרדית', בראשות חברת-הכנסת מרים גלור-תעסה, שברקה כמשך חמש שנים את 'מצב הכיתות בארץ', הוא מאתם אירועים בחיינו היושבים בדיוק בתפר שבין הנשגב ובין המגוחך. וכשאומרים 'בין הנשגב ובין המגוחך' הרי מתכוונים בעצם למשהו שהוא אולי יותר ממגוחך – משהו שיש בו איוו סובטיליות מדובלת של שמץ עילגות בתי-גחוך, אם נגדיר זאת כך.

והיה כי יבקש הסטודנט או החוקר הבהרות נוספות להגדרה הלא-מדינית שלעיל, אריאז ניטול אותו במרפקו ונוליכו אל המימצאים, ויותר מכך – אל בעלי המימצאים, ואף יותר מכך – אל האיש הפוליטי שיומו ועמרו בראש ועדת המימצאים הזאת; נתווה סביבם עיגול בגיר, נקיש על הלוח כאצבע צררה ונאמר: פה, במקום הזה, בעצם שמה של הוועדה ('בינמשרדית', כמו 'ימייבנימית'), כחמש שנותיה הארוכות, ברצינותה התהומית, מיסמכיה העבים, באישיות הזאת של נושבת-ראש הוועדה, במשקפיה הזהובים, המנצנצים בנחישות מוסרנית שכזו, סתם בעצם שיוכה למחנה הלאומי-הטהרני – וככן פה, איפה שהוא באיזור הזה, מסתתר אותו אניץ לזול של קורט גיחוך בריקימא.

ואם יתמה הדוצנט ההגון: למה מגוחך? הנה בכליזאת, יושבת לה ועדה רצינית, בינמשרדית, חוקרת, מדפיסה, נוגעת בבקיה כאובה באמת, חמש שנים. עבודה שקדנית – מה כאן מגוחך? והנה, בעצם שאלתו זו הוכיח האיש שהוא לא הבין דבר: הרי לא אמרנו מגוחך ממש.

עצם העובדה ש"הוועדה לא מצאה צירוף להכליל בדו"ח את הקבוצות העוסקות בחזרה-בתשובה" – כך סתם, בלי לנמק יותר מדי – הרי מדיפה כשלעצמה מין ריח של כיתתיות כלשהי: ועדה זו עסקה בכל הכיתות האפשריות, מלבד באלה שיש בהן איוו רמז לכשרות יהודית. וכך, כת תימהונים יכולה לתכנן את פיצוץ הריהבית ו/או להרוג ראשי ערים ו/או לפוצץ אוטובוסים על יושביהם ו/או לירות לתוך חצר בית-ספר, ולהויק בכך לבריאות קצת יותר מאשר המדיטציה הטראנסצנדנטלית – אך כל-יעוד אנשיה

מיליוני קורבנותיהם ערכי-ערב כתשרירי ה'שירות' בטלוויזיה והמטמטמים עם שלם 'לא להאמין במזל אלא בטוטו' - אחת המאנטרות המסוכנות והשרלטניות ביותר שאישה גורו מסוגל בכלל להמציא. בהקשר זה ראה גם הכת האקסקלוסיבית והאקזוטית מכולן - כת שריי האוצר בתקופה של ערב בחירות.

"רוב הכיתות נוהגות להסתיר מידע מהציבור הרחב, ובמקרים רבים לא מעטים גם מחלק מחברי הכת" - ראה כיתות ועדות-הכנסת, ועדות-שרים, חברי הנהלה של חברות ציבוריות ונזקים, לשכות יועצים לענייני טרור, חלק מחברי ועדות-חקירה של פרשות-אוטובוסים, כיתות צנזוראים בינמשרדיים, קצינים-בכירים, ועדת-עורכים, כיתות ראשי-משלה-הרוטציוניים ונשיאים.

"רבות מהכיתות קיבלו מעמד מיוחד בענייני מיסוי" - ראה כיתות אזורי פיתוח אל"ף, בי"ת וגימ"ל, המצויים בלב הארץ; ראה כת מתנחלי הווילות ביהודה ושומרון; כת יורדים-חוזרים, כת עולים-נושאים; ואחרי הרפורמה האחרונה במיסים - ראה גם כת סתם-עשירים.

"רוב המצטרפים בני קיבוצים, גילאי 18 ויותר... חלק מהכיתות מפעילות לחצים כבדים על המבקשים לעזוב אותן ומנסות לבודד אותם מהחברה ומבני משפחותיהם... אוספים תרומות לאירגונם... נוקטים בפעולות קיצוניות, כמו אלימות..." - כאמור, לא רנה הוועדה במחזירים-בתשובה, נתימהונים טרופיים-מכט אך חבושי כיפה, כשנוררים בקאפלוש, כמיסיונרים בשטריימל. אנשים החיים בקבוצות מסוגרות ולעיתים עוינות, אנשים המקפידים על כל תג וחוט במלבושם האחיד - זה בגרבונים וזה בכתונת-פסים וזה בפיאות וזה בכובע קטן נוקשה; אנשים שעומדים בכל שכת על הכניש ומיידים אבנים בכריות, או שורפים תחנות-אוטובוסים, או מצהירים-אמונים לאש"ף או לחוסיין, או חותרים תחת מיסגד כיפת-הסלע - אלה אינם נחשבים לכיתות. איזה כיתות, שמיתות: אלה סתם יהודים טובים.

3/11 כיצד לא

"נחשפו חייהם-הוללות של מנהיגי כיתות על חשבון כספים שהם גובים מהמשתעבדים" - מסעיהם של עסקני ישראל ושריה סביב כדור-הארץ, שאין להם אולי אה ורע בעולם מבחינת רוחב אופקי הטיסה, יוקר השהיה במלונות-פאר וגודל הפמליה של המקורבים ובני המשפחה - נעשים אף-יורק על חשבון אותם 'משתעבדים', אשר

כיתות, ודתות ואמונות: כת החקלאים, כת נוצים, כת המושבים, כת המתנחלים וגושי נים, כת הישיבות השחורות והירוקות שובצות, האגודאיות והש"סיות. כתיכת ונתה, כתיכת ואיסטרא-בליג'נא שלה: כל ז מקרקשת בצלחת ואומרת הניהב: הב נחלות שלי, הב לבית-הרסה שלי, הב סוי חובות הטרקטור, שתי המכוניות והווילה י, הב לכת המתנודדים-בתפילה שלי, הב ז נוטרייהקסכה שלי. הב ללובי שלי, והא כי שלך, שהרי עוגת התקציב של הציבור

מהפנטים אותם לחשוב כאילו ויתור על תוספת יוקר או עיקורה, או שחיקה ממושכת של השכר, או הירוק החגורה וביטול סובסידיות, והטלת מס על קיצבאות של אלמנות, זקנים ונכים - יביאו אותם לאיזה 'אור שבקצה המנורה' או 'עצמאות כלכלית' או כל להג מיסיונרי אחר, שראשי כיתות נוהגים לנסוך באווני המאמינים, לרוב בני השכבות החלשות. ואשר לחיי ההוללות - ראה מסעותיהם של עסקני הסוכנות היהודית, התגים בין הסוויטות של מלונות תבל כאילו להוכיח לעולם שלא רק נערות זוהר ופלייבוים, אלא גם יהודים זקנים מפתח-תיקווה ומהמפלגה הליברלית יכולים להימנות עם הג'י'ס'ט.

"מפעילים לחצים באמצעות טכניקות שאמורות לסתות דרך לאושר" - ראה כיתות מיפעלי-ההימורים, המטרטרים את

יא גדולה ועצומה, ואם לי לא יהיה - גם לך א יהיה ניש בכלל האומרים, שהכת אינטרסנטית מכולן, זו שבה רוחצים הכל את דיוחם בזרמי כספי הציבור - זוהי כת חבריי ונסת-הבינמשרדיים. אך את כל השלכותיה סכנותיה של כת מסוכנת זו תוכל לחקור רק עדה בינמשרדית שתורכב מחברי כיתות אימן, האסט, הגואן-ראג'ניש וכו'.

"רוב הכיתות הצליחו, תוך זמן קצר חסות, לצבור ממון רב ורכוש רב, ומצויים עליהם הרוב בבעלותם של מנהיגי הקבוצה והמקורבים אליהם. חלק זכר מההכנסות מגיע לעיתים קרובות גם חשבונותיהם הפרטיים של מייסדי הכיתות" - עיין כת הדיקטורים, מנכ"לי בנקים, וערד יפת, אינהורן, ועוד.